

Harmonierande stödmur

FINJA

Harmonierande stödmur

Bygg din egen personliga trädgårdsmur som harmonierar med huset. Genom att mura och putsa blir kvaliteten på muren hög och livslängden lång samtidigt som den kräver minimalt med underhåll.

Att arbeta med murblock innebär stora möjligheter till flexibel utformning och du väljer själv om din mur ska vara fristående eller fungera som stöd. Fristående murar avgränsar, skyddar mot insyn och dämpar buller medan stödmurar har som främsta uppgift att skapa avgränsade nivåer av jordmassor.

Med hjälp av murkrön och färg kan du skapa en tilltalande mur som harmonierar väl med närliggande byggnader och övrig miljö. Vackra avslut och öppningar i muren skapas enkelt med pelare och grindar.

En murad och putsad trädgårdsmur kan även förenkla din vardag. Belysning och eluttag kan nämligen placeras i muren och kablar enkelt döljas under täckningen av murkrönet samt under putsen. Du kan även integrera brevlådan i muren.

Vad inspirerar dig?

Skapa ett avskärmat gömställe för dina sopkärl med hjälp av muren. Beskrivning finner du på finja.se under Tips och idéer för trädgård.

Ta gärna en bild och mejla Finja, info@finja.se, för att få ditt verk publicerat på hemsidan.

Visste du att... De miljövänliga murblocken tål både fukt, värme och kyla och är dessutom frostbeständiga. De har även goda putsbärande egenskaper och grundar och putsar du med Cementbruk A får du en stark och tålig yta i vacker rustik karaktär.

Ett rätt val!

Mängdberäkna enligt materialspecifikationen nedan men tänk på att de stödmurar som beskrivs är gjorda för plan mark och en belastning motsvarande personlast av den övre markytan.

Det här behöver du till en stödmur 0,8 m hög och 5 m lång:

Murblock Fördel	250 mm, 33,25 st
Finja Bistål BI 40 Förzinkat 4M	45,5 lpm
Finja Grovbetong	225 kg
Finja Murbruk B	120 kg
Finja U-block 350 x 190 x 295 mm	-
Finja Cementbruk A, 44 kg/m ² mur	128 kg
Finja Fasadnät 1000 mm, 1 rulle = 25 m ²	4 m ²
Finja Nätfäste Universal, 20 st/m ²	50 st

Det här behöver du till en stödmur - per löpmeter:

Höjd	0,8 m hög	1,1 m hög
Murblock Fördel	250 mm, 8,3 st/m ²	250 mm, 8,3 st/m ² + 4 st/lpm
Finja Bistål BI 40 Förzinkat 4M	9,1 lpm/lpm mur	6,8 lpm/lpm mur
Finja Grovbetong	45 kg/lpm	65 kg/lpm
Finja Murbruk B	30 kg/m ²	30 kg/m ²
Finja U-block 350 x 190 x 295 mm	-	-
Finja Cementbruk A, 32 kg/m ² mur		
Finja Fasadnät 1000 mm, 1 rulle = 25 m ²		
Finja Nätfäste Universal, 10 st/m ²		

Verktyg

Snickar- och murarverktyg, bruksblandare, vattenslang, skottkärra, spade, skyffel, vattenpass, rätskiva, Finja Murlåda 190, 250 eller 290 mm, beroende på murens bredd. Blockklippare, vibroplatta och avvägningsinstrument kan hyras.

Tänk på att... Grus, fuktspärrar, eventuell dränering och yttre detaljer, som beror på tomtens utseende och egenskaper, specificeras ej här. Detsamma gäller för kröntäckning samt eventuell bottningslist och fogmassa vid behov av rörelsefogar.

Förbered grunden

Avlägsna ett jordlager som är ca 700 mm bredare än grundsulan och har ett djup enligt valt muralternativ. Se till att komma ända ner i sanden och få bort all matjord eller annat illa dränerande material. Rulla ut geoduk i gropen för att hindra ogräs från att växa upp. Duken kan med fördel placeras omlott för att täcka grunden och vid stödmursbygge dras den i princip hela vägen upp, till ca 50 mm under markytan.

Fyll på med väl dränerande material som makadam, minimum 150 mm, och packa med vibroplatta. Jämna av och kontrollera med ett vattenpass att grunden är vågrät. Se till att inga vattensamlingar kan bildas. Vid risk för vattentryck mot muren och/eller jordarten är tät (exempelvis lera) är det lämpligt att placera en dräneringsslang på den aktuella sidan av muren.

Låg stödmur

Lägre stödmurar, max 800 mm mellan den högre och lägre marknivån, kan grundläggas på samma sätt som en mellanhögt fristående mur. Väg av och packa grusbädden. Lagg därefter ut Grovbetong. Muren bör ha minst samma grundläggningsdjup som höjden mellan den högre och den lägre marknivån. Önskas ej detta går det även att grunda enligt alternativet för mellanhögt stödmur nedan.

Mellanhögt stödmur

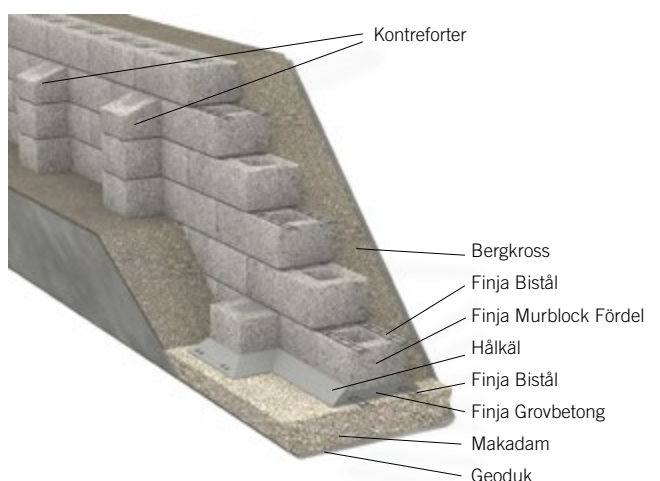
Genom att skapa en mothållande effekt likt ett L-stöd kan en mellanhögt stödmur, max 1100 mm mellan den högre och den lägre marknivån, grundläggas med ett lågt grundläggningsdjup. Liggande block, av samma dimension som muren, placeras på tvären intill varandra likt en sula. Detta sker på den väl avvägda och packade grusbädden med en förskjutning på 100 mm framför murens framkant. Denna metod kräver endast ett grundläggningsdjup på 300 mm under lägsta marknivå. Blanda Grovbetong enligt anvisningarna på förpackningen och fyll blocken med betong. Det överflödiga bruket formas till en hålkål, ca 45°, för att eventuellt vatten ska kunna rinna av.

Mura kontreforter (strävpelare, stödpelare)

Om muren ska fungera som nivåavskiljare i trädgården går det att skapa förstärkningar i form av murade kontreforter. Dessa har till uppgift att hålla emot jordtrycket som vill pressa muren utåt. Kontreforternas utseende, så som storlek, bredd och önskat mellanrum, avgörs från fall till fall. Grundlägg i princip enligt beskrivningen för mellanhögt fristående mur. Tänk på att grunda på samma sätt under både mur och kontrefort för att minimera risken för sättningar.

Blanda Grovbetong enligt anvisningarna på förpackningen och lägg ut i ett ca 100 mm tjockt och 400 mm brett skikt. Vid kontreforterna breddas betongsträngen och förstärks med bistål som klipps upp och bockas.

Tänk på att... Med hjälp av murkrön och färg kan du skapa en tilltalande mur som harmonierar väl med närliggande byggnader och övrig miljö. Vackra avslut och öppningar i muren skapas enkelt med pelare och grindar.

Knacka ned och väg av blocken i första skiftet efter hand som betongen läggs ut. Mura resten av blocken i förband.

Mura trädgårdsmuren

Slå ner trästolpar i marken, strax utanför murändarna, för att markera murens ytterkant. Loda in och snedstaga stolparna. Mät ut och markera skiftens överkant på stolparna samt dra ett snöre mellan dessa. Börja i överkant på det första skiftet. Snöret flyttas sedan efterhand uppåt till nästa skift.

Blanda Murbruk B enligt anvisningarna på förpackningen. Lägg ut bruket med murslev på U-blocken, om du har valt denna grundläggningsmetod, och mura upp ett skift Murblock Fördel. Fogtjockleken ska vara ca 10 mm och snöret flyttas efterhand till nästa skifts överkant.

Vid byggandet av stödmurar används fullfogsmurning som är den vanligaste metoden och ger maximal stabilitet då stöt- och liggfogar helt fylls med bruk. Blocken muras i förband, vilket innebär att de placeras så att stående skarvar hamnar ungefär mitt över blocken i underliggande skift. I eventuella hörn förskjuts blocken.

Armera det första skiftet av murblock genom att placera bistål parallellt i spåren. Bistål läggs i vart tredje skift och i det näst sista skiftet samt böjs till i eventuella hörn.

Fortsätt till dess att alla skift är murade. Gör upprepade kontroller med vattenpass för att se till att muren blir rak. Ta bort bruksspill innan det hinner härda.

Rörelsefogar

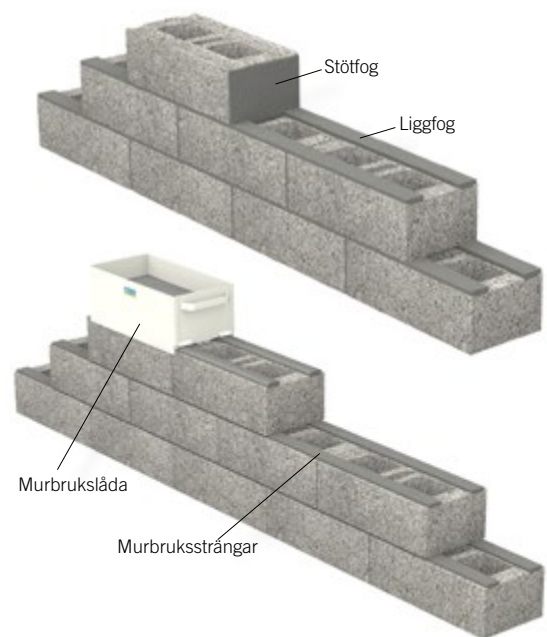
Om en trädgårdsmur är längre än 10 m bör den synliga delen ovan mark delas av med vertikala rörelsefogar. Fogarna minskar risken för sprickbildning i samband med temperaturväxlingar och materialkrympningar. Rörelsefogarna placeras så estetiskt som möjligt och tätas mot en botteningslist med lämplig fogmassa. Under mark förstärks murverket lokalt vid rörelsefogen med ett par extra bistål, ca 2 m långa. Eventuell sprickbildning under mark är acceptabelt.

Putsa trädgårdsmuren

En kall mur med stor väderpåverkan kräver ett slitstarkt putsskikt. Applicera Cementbruk A som grundputs i ett skikt om 3 mm. Låt härda under eftervattning minst ett dygn. Fäst putsnät över hela ytan på samtliga synliga sidor. Den totala putstjockleken blir ca 12 mm.

Den sida av en stödmur som vetter mot jordmassan behöver endast slammas med Cementbruk A. Om vattenmängden mot stödmuren befaras bli hög kan eventuellt ett fuktskydd användas. Täck slutligen murkrönet med takpannor, plåt, betongplattor eller dylikt för att skydda muren, förhindra vatteninträngning och skapa en stilfull avslutning.

Tips! Kontreforterna (stödpelarna) kan utformas med sluttande topp, alternativt upphöra ett skift lägre och då bilda en avsats för t.ex. blomkrukor. De kan också utgöra sidorna på en trädgårdstrappa. Möjligheterna till kreativ utformning är med andra ord många men det är, precis som vid övriga muralternativ, viktigt att samtliga krön täcks.

Tips! Få goda råd om murning och putsning i arbets-anvisningarna Hjälp vid murning och Hjälp vid putsning som finns på Finjas hemsida.

Färdigställ trädgårdsmuren

Om den synliga sidan av en stödmur ska målas och det föreligger en risk för vattentryck på jordsidan bör den sistnämnda kläs med t.ex. en Platonmatta som ansluter till dränering. Återfyll därefter schaktet. All motfyllning ska bestå av dränerande material. Vid högre stödmurar bör inte motfyllningen packas med maskin, däremot med fördel på den lägre nivån.

Denna broschyr har som syfte att inspirera och visa exempel på hur olika arbeten kan utföras. Finja ansvarar inte för konstruktionslösningar då omgivningen, underlagets beskaffenhet och kvalitet spelar viktig roll. För aktuell information se alltid www.finja.se.